
Kyrkomötet Ekumenikutskottets betänkande 2015:1

Ekumenisk överenskommelse mellan Svenska kyrkan och de Gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen

---

Sammanfattning

Det utarbetade förslaget till ekumenisk överenskommelse med de Gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen är resultatet av en åtta år lång dialog vilken sammanfattas i rapporten *Utrecht and Uppsala on the Way to Communion*. Rapporten har sänts ut på remiss till samtliga domkapitel och stiftsstyrelser samt till av stiftet utvalda församlingar. Sammanfattningsvis stöder remissinstanserna att en ekumenisk överenskommelse ingås mellan Svenska kyrkan och Gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen. Utskottet välkomnar förslaget och ser fram emot att den ekumeniska överenskommelsen träder i kraft sedan de Gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen för sin del fattat beslut att ingå den ekumeniska överenskommelsen med Svenska kyrkan.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att bifalla kyrkostyrelsens skrivelse 2015:4, punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att bifalla kyrkostyrelsens skrivelse 2015:4, punkt 2.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2015:4, Ekumenisk överenskommelse mellan Svenska kyrkan och de Gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen

1. Kyrkomötet beslutar att Svenska kyrkan ingår en ekumenisk överenskommelse med de Gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen i enlighet med framlagt förslag.
2. Kyrkomötet beslutar att den ekumeniska överenskommelsen träder i kraft sedan de Gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen för sin del fattat beslut att ingå den ekumeniska överenskommelsen med Svenska kyrkan.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över skrivelse KsSkr 2015:4 i Ln 2015:15y, *bilaga 1*.

Bakgrund

I Fjortonde avdelningen i kyrkoordningen regleras Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund. I inledningstexten anges den teologiska grunden för Svenska kyrkans engagemang och i 59 kapitlet finns bestämmelser om överens-

kommelser och avtal om särskild ekumenisk samverkan. Inledningstexten börjar med följande beskrivning.

Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan och har en kallelse till kyrkans synliga enhet. Utifrån kyrkans tro på Gud som skapande, upprättande och livgivande i hela världen, är den vidare ekumeniska kallelsen att verka för kyrkans enhet, mänsklighetens gemenskap och världens helande, samt att söka Guds tilltal i mötet med varje människa oavsett religiös tradition.

Kyrkan är Kristi kropp och därför i grunden en: ”en enda kropp och en enda ande, liksom ni en gång kallades till ett och samma hopp. /---/
/---/

Svenska kyrkan har tagit aktiv del i de ekumeniska strävandena sedan rörelsens början, både internationellt och i Sverige. Svenska kyrkan delar den ekumeniska rörelsens övertygelse att Jesu bön om enhet (Joh. 17:21) är en kallelse att söka de kristnas synliga enhet.

Svenska kyrkan har kyrkogemenskap med kyrkor inom Lutherska världsförbundet och med andra kyrkor efter särskilda överenskommelser t.ex. kyrkorna inom Borgågemenskapen och Oberoende filippinska kyrkan.

Skrivelsen

Det utarbetade förslaget till en ekumenisk överenskommelse med de Gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen är resultatet av en åtta år lång dialog. I dialogen har teologiska likheter och skillnader liksom grunderna för kyrkolivet i de båda kyrkorna klarlagts. Särskilt har frågor omkring kyrkans kännetecken i den nicenska trosbekännelsen diskuterats. Vidare har frågor om kyrkans sakramentalitet och biskopsämbetet bearbetats. Rapporten *Utrecht and Uppsala on the Way to Communion* finns med som en bilaga till kyrkostyrelsens skrivelse. Rapporten har sänts ut på remiss till samtliga domkapitel och stiftsstyrelser som ombads sända den till fem församlingar i stiftet. Sammanfattningsvis stöder remissinstanserna att en ekumenisk överenskommelse ingås mellan Svenska kyrkan och Gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen. Frågor som remissinstanserna tar upp återkommer när kyrkostyrelsen gör sina överväganden. Kyrkostyrelsen skriver i sammanfattningen av sina överväganden och förslag.

Den framlagda rapporten för ett omfattande teologiskt resonemang om kyrkan och om kyrkosyn, sakrament och vigningstjänst. Trots skillnader i uttryckssätt och betoningar känner de båda kyrkorna igen sig i varandra. De bygger båda på en samverkan inom hela Guds folk i kyrkornas liv, i liturgi och styrelse. De skilda betoningar som finns mellan dem när det gäller synen på kyrkan, vigningstjänsten, successionen och sakramenten är inte av sådant slag att de inte kan rymmas inom en ekumenisk överenskommelse.

Det i skrivelsen framlagda förslaget till överenskommelse är formulerat på två nivåer. Den första nivån avser kyrkornas erkännande av varandra. Den andra nivån handlar om att de båda kyrkorna förbinder sig att på olika sätt gestalta den enhet de funnit med varandra.

Förslaget till överenskommelse med de Gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen för inte med sig något behov av ändringar i kyrkoordningen.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla kyrkostyrelsens skrivelse 2015:4, punkt 1 och 2.

Gemensam överenskommelse

Utskottet uttrycker tacksamhet över den dialogprocess som föregått förslaget om att ingå ekumenisk överenskommelse med de Gammalkatolska kyrkorna av Utrecht-unionen. Utskottet välkomnar förslaget och ser fram emot att den ekumeniska överenskommelsen träder i kraft sedan de Gammalkatolska kyrkorna av Utrecht-unionen för sin del fattat beslut att ingå den ekumeniska överenskommelsen med Svenska kyrkan.

Uppsala den 23 september 2015

På Ekumenikutskottets vägnar

Lena Klevenås, ordförande

Kristin Molander, sekreterare

Beslutande: Lena Klevenås, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Karin Norlander, Jesper Eneroth, Anki Erdmann, Eva-Maria Munck, Anette Nordgren, Dan Sarkar, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Daniel Tisell och Inga Alm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Göran Karlsson, Lars Jonsson, Katarina Wedin, Annika Borg, Elisabet Stålhjem, Margit Borgström, Moni Höglund, Agneta Granström och Anders Nihlgård.

Biskoparna Mikael Mogren och Ragnar Persenius har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2015:15y

**Ekumenisk överenskommelse mellan Svenska kyrkan
och de Gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen**

Läronämndens yttrande över skrivelse KsSkr 2015:4

Läronämnden tillstyrker att den föreslagna ekumeniska överenskommelsen ingås mellan Svenska kyrkan och de Gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen. Överenskommelsen är förenlig med vår kyrkas bekännelse såsom den kommer till uttryck i Augsburgska bekännelsen, artikel 7. Det finns en tillräcklig samsyn i evangelieförkunnelse och sakramentsförvaltning. Detta gör det också möjligt att erkänna uppdragen inom respektive kyrkas vigningstjänst. Därmed kan präster tjänstgöra i varandras kyrkor utan re-ordination och biskopar inbjudas till biskopsvigningar i de kyrkor som ingår denna ekumeniska överenskommelse och delta i handpåläggning.

Uppsala den 21 augusti 2015

På Läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Christopher Meakin, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Fredrik Modéus, biskop Per Eckerdal, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Eva Nordung Byström, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, Göran Eidevall, Eva-Lotta Grantén, Margarethe Isberg, Karin Johansson, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Kyrkomötet Ekumenikutskottets betänkande 2015:2

Svenska kyrkans svar på Kyrkornas världsråds dokument *Kyrkan – på väg mot en gemensam vision*

Sammanfattning

Kyrkan – på väg mot en gemensam vision. Ekumeniskt samtal om kyrkans väsen och uppgift är ett dokument från Kyrkornas världsråd (KV) som prövar hur samförståndet ser ut mellan olika kyrkor, hur deras olika reflektioner konvergerar. KV har bitt sina medlemskyrkor att lämna reaktioner på detta dokument. Dokumentet har varit utsänt på remiss till samtliga domkapitel och stiftsstyrelser samt fem församlingar i varje stift och svaret har sammanställts i kyrkostyrelsens skrivelse 2015:5. Utskottet ställer sig positivt till det svarsförslag på *Kyrkan – på väg mot en gemensam vision* som föreligger och bejakar att detta blir Svenska kyrkans officiella svar till Kyrkornas världsråd.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att bifalla kyrkostyrelsens skrivelse 2015:5.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2015:5 Svenska kyrkans svar på Kyrkornas världsråds dokument *Kyrkan – på väg mot en gemensam vision*

Kyrkomötet beslutar att besvara Kyrkornas världsråds dokument *Kyrkan – på väg mot en gemensam vision. Ekumeniskt samtal om kyrkans väsen och uppgift* i enlighet med skrivelsens förslag.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över skrivelse KsSkr 2015:5 i Ln 2015:16y, bilaga 1.

Bakgrund

Kyrkornas världsråds konvergensdokument

Vid kyrkomötet 1985 avgavs Svenska kyrkans officiella svar på Kyrkornas världsråds (Faith & Order) första s.k. konvergensdokument *Dop, Nattvard, Ämbete*.

Kyrkornas världsråd (KV) har nu bitt sina medlemskyrkor att lämna reaktioner på sitt andra konvergensdokument *Kyrkan – på väg mot en gemensam vision. Ekumeniskt samtal om kyrkans väsen och uppgift*. Dokumentet har utarbetats inom KV:s Faith and Order-kommission och behandlar synen på kyrkan – ekklesiologin – vad det innebär att vara en kyrka och vilket uppdrag denna kyrka har i dagens

samhälle. *Kyrkan – på väg mot en gemensam vision* är ett dokument som prövar hur samförståndet ser ut mellan kyrkorna, hur deras olika reflektioner konvergerar. Det är inte ett dokument som ska antas eller förkastas utan är ett led i det fortgående ekumeniska arbetet i samtal och dialog. Kyrkorna får med detta dokument som utgångspunkt möjlighet att tränga in i sin egen kyrkosyn och se hur den står i relation med andra kyrkors. Som en utgångspunkt för det ekumeniska samtalet om kyrkan är dess syfte att bidra till kyrkornas fortsatta väg mot att synliggöra den enhet som Kristus bad om. Kyrkomötet beslutade 2013 att dokumentet skulle spridas och utbildas kring inom Svenska kyrkan.

Skrivelsen

I skrivelsen lämnar kyrkostyrelsen en bakgrund till hur dokumentet *Kyrkan – på väg mot en gemensam vision. Ekumeniskt samtal om kyrkans väsen och uppgift* har utarbetats och dess plats inom det ekumeniska arbetet för att nå målet om kyrkans synliga enhet.

För att dokumentet ska fungera som ett instrument för en dialog om kyrkosyn uppmanar KV sina medlemskyrkor att officiellt svara på följande frågor.

1. I vilken utsträckning återspeglar texten er kyrkas ecklesiologiska självförståelse?
2. I vilken utsträckning erbjuder denna text en grund för framväxten av en större enhet mellan kyrkorna?
3. Vilken anpassning eller förnyelse utmanas er kyrka att arbeta för utifrån denna text?
4. Hur långt är er kyrka beredd att gå i ett närmande till de kyrkor som på ett positivt sätt kan erkänna de beskrivningar som ges av kyrkan i denna text?
5. Kring vilka delar av kyrkans liv behövs fortsatt diskussion och vilka råd kan er kyrka ge Faith and Order inför det fortsatta arbetet med frågor om ecklesiologi?

Dokumentet har varit utsänt på remiss till samtliga domkapitel och stiftsstyrelser samt fem församlingar i varje stift. En sammanfattning lämnas i skrivelsen av de synpunkter som kommit fram.

Kyrkostyrelsen presenterar vidare i skrivelsen kortfattat några grundläggande frågeställningar som återkommer med stor frekvens i remissvaren:

- mångfalden och dess gränser
- folkkyrka och gemenskap
- ämbete och makt, genus, auktoritet.

Kyrkostyrelsens förslag till svar återfinns som bilaga 2 i skrivelsen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla kyrkostyrelsens skrivelse 2015:5.

Utskottet ställer sig positivt till det svarsförslag på Kyrkornas världsråds dokument *Kyrkan – på väg mot en gemensam vision. Ekumeniskt samtal om kyrkans väsen och uppgift* som föreligger och bejakar i likhet med Läronämnden att detta blir Svenska kyrkans officiella svar. Utskottet noterar remissvarens kommentarer om den pedagogiska utmaning dokumentet genererar, varför utskottet understryker vikten av fortsatt arbete med spridning av och utbildning kring dokumenten, i enlighet med kyrkomötets tidigare beslut (Eu 2013:4).

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Kristin Molander, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Jesper Eneroth, Anki Erdmann, Eva-Maria Munck, Anette Nordgren, Dan Sarkar, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Lena Klevenås.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Göran Karlsson, Gunilla Jannerstig, Katarina Wedin, Annika Borg, Elisabet Stålhjem, Lars-Ivar Ericson, Julia Kronlid, Margit Borgström, Moni Höglund, Agneta Granström och Anders Nihlgård.

Biskoparna Mikael Mogren och Ragnar Persenius har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2015:16y

**Svenska kyrkans svar på Kyrkornas världsråds
dokument *Kyrkan – på väg mot en gemensam vision***

Läronämndens yttrande över skrivelse KsSkr 2015:5

Läronämnden finner att kyrkostyrelsens förslag till svar är förenligt med vår kyrkas tro, bekännelse och lära. Läronämnden har därvid särskilt beaktat det som kyrkostyrelsen anför om vår kyrkas självförståelse i relation till dokumentets analys av och diskussion om synen på kyrkan och kyrkans enhet samt om ekumeniska framtidsvägar.

Uppsala den 21 augusti 2015

På Läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Christopher Meakin, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Fredrik Modéus, biskop Per Eckerdal, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Eva Nordung Byström, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, Göran Eidevall, Eva-Lotta Grantén, Margarethe Isberg, Karin Johansson, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Kyrkomötet Ekumenikutskottets betänkande 2015:3

Utveckla ett diakonalt samarbete i Europa

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2015:18, som handlar om behovet av att utveckla det diakonala samarbetet på Europeanivå. Utskottet menar att motionens förslag redan uppfyllts, genom Svenska kyrkans stora engagemang i de diakonala frågorna i Europa. Samtidigt har motionen fått ny aktualitet genom utsatta EU-migranternas situation och framförallt den svåra flyktingsituationen i Europa.

Utskottet föreslår med anledning av motionen att kyrkomötet uppdrar åt kyrkostyrelsen att fortsätta och förstärka det diakonala ekumeniska påverkansarbetet på europeisk nivå.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:18.
2. Kyrkomötet beslutar att med anledning av motion 2015:18 uppdrar åt kyrkostyrelsen att förstärka det ekumeniska påverkansarbetet på europeisk nivå till stöd för human flyktingpolitik.

Motionens förslag

Motion 2015:18 av Olle Burell m.fl., Utveckla ett diakonalt samarbete i Europa

Kyrkomötet beslutar att uppdrar till kyrkostyrelsen att verka för ett utvecklat diakonalt samarbete på Europeanivå.

Bakgrund

Europeiska nätverk

Svenska kyrkan deltar i nätverk och arenor i Europa i många sammanhang och inom flera områden. Vissa fungerar som specifika arenor för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling t.ex. Conference of European University Chaplains (CEUC). Andra är samlade ekumeniska plattformar t.ex. Europeiska kyrkokonferensen (KEK). En tredje kategori har som primärt syfte att samordna påverkansinsatser.

De främsta plattformarna för gemensam analys och samordning av påverkansarbete i Europa är Eurodiaconia – ett ekumeniskt nätverk för diakonalt samarbete och påverkan, CCME – kyrkornas plattform för samordning av samarbete i migrationsfrågor, ECEN – europeiskt kyrkligt miljönätverk, ACT Alliance advocacy to the EU (tidigare Aprove) – plattform för ekumeniska biståndsorganisationer som arbetar med utvecklingsbistånd och humanitära insatser.

Svenska kyrkans samordning av diakonalt samarbete

Den nationella nivåns verksamhet som relaterar till Europa har flera dimensioner och sker i mer eller mindre formaliserade strukturer. Den ena delen av verksamheten har sin tyngdpunkt i ekumenik och kyrkosamverkan, den andra i påverkansarbete och politiska sakfrågor med anknytning till EU. Båda dessa förutsätter varandra och får sin drivkraft utifrån Svenska kyrkans identitet som kyrka.

Den nationella nivån har under innevarande år stärkt och samlat sina resurser för samordning, strategi och metod för påverkansarbete bl.a. i relation till EU.

Diakonala utmaningar just nu

De stora utmaningarna i det ekumeniska diakonala samarbetet i Europa de senaste åren har varit utsatta EU-migranternas situation i Sverige och stora delar av Europa, samt flyktingsituationen med människor som söker sig från Mellanöstern och Afrika till Europa.

Svenska kyrkan samverkar med Norska kyrkans Nödhjälp (NCA) när det gäller insatser i Rumänien till stöd för romer. Insatserna kombineras med påverkansinsatser i Sverige, och i EU genom t.ex. Eurodiaconia.

När det gäller den svåra flyktingsituationen vid Europas sydliga gränser görs insatser med stöd från Svenska kyrkan i Serbien, Grekland och Ungern i ett pågående samarbete genom det europeiska ACT-forumet.

Som medlem i CCME är Svenska kyrkan med och stödjer projektet Safe Passage som handlar om att skapa lagliga vägar till Europa.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:18.
2. Kyrkomötet beslutar att med anledning av motion 2015:18 uppdra åt kyrkostyrelsen att förstärka det ekumeniska påverkansarbetet på europeisk nivå till stöd för human flyktingpolitik.

Viktigt att stärka och utveckla det diakonala samarbetet i Europa

Utskottet ställer sig positivt till motionens grundhållning att verka för att stärka och utveckla diakonalt samarbete på Europainivå. Samtidigt menar utskottet att Svenska kyrkans stora engagemang i de diakonala frågorna i Europa redan uppfyller motionens grundläggande intention. En svårighet kan vara den interna samordningen i Svenska kyrkan, eftersom kontakterna med de olika diakonala aktörerna i Europa sker på olika nivåer. Insatser från nationell nivå genom kyrkokansliet och även lokalt i södra Europa direkt genom utlandskyrkan.

En utmaning i alla sammanhang för Svenska kyrkan är att kommunicera det som görs i den nu pågående flyktingsituationen. Detta gäller även det som sker genom påverkansarbete och som görs i ett samarbete i olika ekumeniska organ. Det är viktigt att öka engagemanget i det diakonala arbetet och då berätta om de individuella insatserna, såväl som den att teckna de övergripande sammanhangen.

Som exempel kan nämnas det upprop som EU Cord Network, ACT Alliance EU, Eurodiaconia, CCME och den Europeiska kyrkokonferensen gjorde den 23 september 2015 för att uppmärksamma den rådande flyktingsituationen och svårigheterna för EU och dess medlemsstater att komma till beslut om hur ansvaret ska fördelas.

Svenska kyrkan har under många år varit en av de viktigaste aktörerna i det svenska civila samhället för att försvara en human svensk flyktingpolitik, t.ex. påsk-uppropet, en namninsamling arrangerad av Sveriges kristna råd under faste- och påsktiden 2005 för en generösare flyktingpolitik. Utskottet menar att Svenska kyrkan nu har möjlighet att åter göra skillnad, denna gång i det större EU-sammanhanget. Detta blir särskilt viktigt när nu antalet flyktingar ökar dramatiskt, och då de flera av EU:s medlemsstater intagit mycket restriktiv hållning till ett ökat antal flyktingar.

Uppsala den 24 september 2015

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell ordförande

Stig Lundberg, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Jesper Eneroth, Göran Karlsson, Eva-Maria Munck, Anette Nordgren, Dan Sarkar, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Lena Klevenås.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Katarina Wedin, Annika Borg, Elisabet Ståhlhem, Lars-Ivar Ericson, Margit Borgström, Moni Höglund, Agneta Granström och Anders Nihlgård.

Biskoparna Mikael Mogren och Ragnar Persenius har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet Ekumenikutskottets betänkande 2015:4

Svenska kyrkans roll i Mellanösternkonflikten

Sammanfattning

I betänkandet behandlas med förenklad motionsbehandling motion 2015:29. Utskottet har inte funnit att något nytt har tillkommit som bör förändra kyrkomötets ställningstagande från 2014 och föreslår att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:29.

Motionens förslag

Motion 2015:29 av Julia Kronlid och Aron Emilsson, Svenska kyrkans roll i Mellanösternkonflikten

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utforma en politik som i Mellanösternkonflikten förhåller sig mer neutral och inte så tydligt tar parti för ena parten.

Bakgrund

Kyrkomötet har tidigare under denna mandatperiod behandlat ärendet i motion 2015:29 om Svenska kyrkans roll i Mellanösternkonflikten i Ekumenikutskottets betänkande 2014:8, se sid 2–4, avseende motion 2014:69. Kyrkomötet avslog motionen.

Förenklad motionsbehandling har avseende motion 2015:29 beslutats i enlighet med 4 kap. 19 a § i Arbetsordning för kyrkomötet.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:29.
--

Med stöd av kyrkomötets presidiums beslut om att förenklad motionsbehandling får tillämpas för motion 2015:29 har utskottet beslutat om sådan behandling. Utskottet har inte funnit att något nytt har tillkommit som bör förändra kyrkomötets ställningstagande från 2014 och föreslår att motionen avslås.

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Stig Lundberg, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Jesper Eneroth, Anki Erdmann, Eva-Maria Munck, Anette Nordgren, Dan Sarkar, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Lena Klevenås.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Göran Karlsson, Lars Jonsson, Katarina Wedin, Lars-Ivar Ericson, Annika Borg, Elisabet Stålhjem, Julia Kronlid, Margit Borgström, Moni Höglund, Agneta Granström och Anders Nihlgård.

Biskoparna Mikael Mogren och Ragnar Persenius har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet Ekumenikutskottets betänkande 2015:5

Särskilda insatser för utsatta kristna

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2015:31 punkt 1 med förenklad motionsbehandling, eftersom detta förslag behandlats i kyrkomötet under 2014 Ekumenikutskottets betänkande 2014:7.

I betänkandet behandlas i övrigt motion 2015:31 punkt 2, samt motion 2015:56 om särskilda insatser för förföljda och utsatta kristna. Utskottet menar att det är viktigt att Svenska kyrkan uttrycker sin gemenskap med kyrkorna i Mellanöstern. Denna hållning inrymmer att människor inte delas in i grupper och därmed riskerar leda till en segregering i samhället. Gemenskapen med kyrkorna i Mellanöstern innebär därmed även solidaritet med alla utsatta människor i regionen.

Till betänkandet finns en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:31, punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att motion 2015:31, punkt 2, är besvarad med vad utskottet anfört.
3. Kyrkomötet beslutar att motion 2015:56, punkt 1, är besvarad med vad utskottet anfört.
4. Kyrkomötet beslutar att motion 2015:56, punkt 2, är besvarad med vad utskottet anfört.

Motionernas förslag

Motion 2015:31 av Julia Kronlid och Aron Emilsson, Stöd till förföljda och utsatta kristna

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att arbeta för att Svenska kyrkan i sitt internationella arbete ska prioritera och intensifiera sina ansträngningar i syfte att stödja förföljda och utsatta kristna.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att öka humanitärt bistånd till syriska internflyktingar genom ett samarbete med syriska, katolska, kaldeiska och arameiska kyrkor på plats.

Motion 2015:56 av Leif Nordlander m.fl., Förföljda kristna

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att finna möjligheter att fortsatt aktivt bevaka de situationer där kristna förföljs för sin tro.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ekonomiskt stödja arbete via ACT-alliansen och andra lämpliga organisationer för hotade, förföljda och fördrivna kristna.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motionerna 2015:31 och 2015:56 i Ln 2015:17y, *bilaga 1*.

Bakgrund

Kyrkomötet har tidigare under denna mandatperiod behandlat ärendet i motion 2015:31 punkt 1 om stöd till förföljda och utsatta kristna i Ekumenikutskottets betänkande 2014:7, se sidorna 4–6 avseende motion 2014:56 punkt 1 och 3. Kyrkomötet avslog motionen.

Förenklad motionsbehandling har avseende motion 2015:31 punkt 1 beslutats i enlighet med 4 kap. 19 a § i Arbetsordning för kyrkomötet.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Den fråga som lyfts i motion 2015:56 punkt 1 om att Svenska kyrkan fortsatt aktivt ska bevaka situationer där kristna förföljs för sin tro har, förutom att den behandlades av kyrkomötet förra året, även behandlats varje år under föregående mandatperiod. I Ekumenikutskottets betänkande Eu 2014:7, sidan 3, finns en redogörelse av den behandlingen.

I samma betänkande behandlade utskottet även motion 2014:84 om ökat stöd till Mellanösterns kristna. Utskottet menade att situationen i Mellanöstern nu blivit så allvarlig att det blivit nödvändigt att vidta extraordinära åtgärder utöver dem som Svenska kyrkan redan gör. Ekumenikutskottet föreslog därför, med anledning av punkt 2 i motionen, att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att på ett substantiellt sätt öka omfattningen på stödet till arbetet för utsatta människor i Mellanöstern. Kyrkomötet beslöt i enlighet med utskottets förslag.

Humanitärt stöd till människor i Mellanöstern

Med anledning av kyrkomötets beslut KmSkr 2014:5 om den svåra situationen för många människor i Mellanöstern, bland andra förföljda kristna, har kyrkostyrelsen beslutat om ett utökat anslag under 2015 om 5 miljoner kronor. Avsikten är att stödet ska fortsätta under sex år med sammanlagt 30 miljoner kronor fram till 2020. Insatserna under det första året kommer att gå till lokala partners i regionen, och avser både humanitära insatser och långsiktigt utvecklingssamarbete. Viktiga globala och regionala aktörer är bl.a. Action by Churches Together (ACT), Lutherska världsförbundet (LVF), Kyrkornas världsråd (KV) och Mellanösterns kristna råd (MECC).

Det humanitära stödet i Mellanöstern riktas till alla behövande i Syrien och Irak, oavsett politisk, religiös eller etnisk tillhörighet såväl som geografiskt bosättningsområde. Genom att inte urskilja grupper, finns förutsättningar och möjligheter att nå dem som befinner sig i de mest utsatta situationerna. Såväl i Syrien som i Irak arbetar Svenska kyrkan genom ACT, LVF och lokala partner med matsäkerhet, psykosociala insatser och hälsa. I flyktingläger i Jordanien ger Svenska kyrkan långsiktigt stöd genom LVF och dessutom kommer insatser för syriska flyktingar att påbörjas i Libanon.

Svenska kyrkans och ACT-alliansens humanitära insatser baseras på det humanitära imperativet och internationell humanitär rätt. Dessa principer gör klart att allt stöd ska ges till människor i de mest utsatta situationerna och inte specifika grupper eller kyrkor.

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:31 punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att motion 2015:31, punkt 2, samt motion 2015:56, är besvarad med vad utskottet anför.

Solidaritet med förföljda troende

I betänkandet behandlas motion 2015:31 punkt 1 med förenklad motionsbehandling enligt kyrkomötets arbetsordning 4 kap 19 §.

Utskottet bejakar motionernas grundhållning om vikten av att Svenska kyrkan aktivt följer, ber för och stöder förföljda kristna och kyrkor, framförallt i Mellanöstern. Vår lyhördhet och solidaritet är viktiga för dessa kyrkor. I den situationen förkunnar många kyrkoledare hopp, kraft att stanna eller mod att fly. I Mellanöstern är det nödvändigt att så långt det är möjligt arbeta för att hålla ihop ett samhälle där människor av olika religion kan leva tillsammans. Denna hållning inrymmer att människor inte delas in i grupper och därmed riskerar att leda till segregering i samhället. Det är viktigt att skillnad inte görs på människor och grupper utan att alla har samma rätt och värde. Gemenskapen med kyrkorna i Mellanöstern innebär solidaritet med alla utsatta människor i regionen.

Utskottet anser inte att ytterligare åtgärder utöver vad som redovisats är påkallade, varför motion 2015:31 punkt 2 samt motion 2015:56 föreslås vara besvarade med vad utskottet anför.

Uppsala den 24 september 2015

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Stig Lundberg, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Jesper Eneroth, Anki Erdmann, Eva-Maria Munck, Anette Nordgren, Dan Sarkar, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Lena Klevenås.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Jesper Eneroth, Göran Karlsson, Lars Jonsson, Lars-Ivar Ericson, Katarina Wedin, Annika Borg, Elisabet Stålhjem, Julia Kronlid, Moni Höglund, Agneta Granström och Anders Nihlgård.

Biskoparna Mikael Mogren och Ragnar Persenius har deltagit i utskottets överläggningar.

Särskild mening

Gällande yrkande 1 vidhåller vi från Sverigedemokraterna vårt stöd för motion 2015:31 likt föregående år. Gällande yrkande 2 vill jag och Sverigedemokraterna anmäla särskild mening till stöd för motionen och vi beklagar utskottets avslag. Situationen för internflyktingar inne i Syrien och Irak är akut för alla och humanitärt bistånd har svårt att nå fram. I motionen står det att kyrkor på plats bedriver viktigt humanitärt bistånd till alla behövande och vi instämmer i utskottets svar att hjälp ska

Eu 2015:5

ges till alla och att det inte ska göras skillnad på grupper. Problemet har dock varit vissa grupper däribland kristna har haft svårt att få hjälp och vi anser därför fortsatt att bistånd via kyrkor i det aktuella området hade kunnat vara ett sätt att uppnå det vi vill, nå ut med hjälp till fler än vad som görs idag, inte färre.

Julia Kronlid

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2015:17y

Förföljelse på grund av tro eller övertygelse

Läronämndens yttrande över motionerna 2015:31 och 2015:56

Läronämnden understryker att det är angeläget att lyfta fram vår gemenskap med kristna som förföljs för sin tros skull. Genom dopet har kristna ett särskilt band till varandra. Inledningen till kyrkoordningens 19:e kapitel framhäver att dopet är en ny födelse där den döpte "förenas med Jesus Kristus för att med honom och hans folk dela korsets och uppståndelsens liv".

Dopet fördjupar och förtydligar också den skapelsegivna kallelsen att leva i gemenskap och solidaritet med alla människor, oavsett religion och etnicitet. Detta innebär att vår omsorg om våra medkristna och vårt engagemang för alla människor inte får spelas ut mot varandra.

Utifrån kyrkans tro på Gud som skapande, upprättande och livgivande i hela världen, är den vidare ekumeniska kallelsen att verka för kyrkans enhet, mänsklighetens gemenskap och världens helande, samt att söka Guds tilltal i mötet med varje människa oavsett religiös tradition.

(Inledningen till kyrkoordningens 14:e avdelning)

Uppsala den 21 augusti 2015

På Läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Cristina Grenholm, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Fredrik Modéus, biskop Per Eckerdal, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Eva Nordung Byström, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, Göran Eidevall, Eva-Lotta Grantén, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Kyrkomötet Ekumenikutskottets betänkande 2015:6

Ratificering av tilläggsprotokollet till ESK-konventionen

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2015:71. Motionärerna önskar att Svenska kyrkan ska uppmana den svenska regeringen att skynda på arbetet med att ratificera tilläggsprotokollet till ESK-konventionen. Utskottet instämmer i motionens förslag och föreslår att kyrkomötet bifaller motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2015:71.

Motionens förslag

Motion 2015:71 av Lena Klevenås m fl., Ratificering av tilläggsprotokollet till ESK-konventionen

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uppmana den svenska regeringen att skynda på arbetet med att ratificera tilläggsprotokollet till ESK-konventionen (ICESCR).

Bakgrund

Det teologiska styrdokumentet för Svenska kyrkans internationella verksamhet uttrycker människans värde och rätt som ett av de centrala värden som utgör utgångspunkt i arbetet. Ks 2013/0272 *Teologisk grundtext – styrdokument*, s 3.

Inom detta ligger ett ställningstagande för varje människas egen förmåga, ansvar och rätt att vara subjekt i sitt eget liv. För hela det internationella arbetet har Svenska kyrkan tydligt tagit ställning för ett genus-integrerat rättighetsbaserat arbete. En konsekvens av detta tillsammans med det teologiska styrdokumentet är att utgå från att människor även är rättighetsbärare och att de inte bara ska ha en möjlighet utan också en rätt att utkräva de rättigheter de är tillerkända genom de människorättsliga traktaten. Det handlar om att tillerkänna människor en subjektroll i arbetet för förändring av livsvillkoren, inte bara på individnivå utan på samhällsnivå. Arbetet leds av ett antal principer som på engelska har förkortningen PANEL (Participation, accountability, non-discrimination, empowerment och linking to human rights) – Den internationella konventionen om Ekonomiska, Sociala och kulturella rättigheter. Den ingår tillsammans med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter i det som kallas ”Bill of Rights”. De två konventionerna tillhör de s.k. kärnkonventionerna för mänskliga rättigheter och Sverige är genom sina ratificeringar rättsligt bunden att skydda, respektera och tillgodose rättigheterna.

I enlighet med den övervakningsmekanism som tillämpas för respektive konvention ska Sverige med jämna intervaller avge sin egen rapport om hur Sverige uppfyller sina skyldigheter. I denna övervakningsprocess har civilsamhället genom frivilligorganisationer och kyrkor möjlighet att lämna in egna rapporter som reflekterar det aktuella läget för människors möjlighet att få sina rättigheter skyddade, respekterade och tillgodosedda. Inom denna typ av granskningsprocess dokumenterar de två konventionskommittéerna för respektive konvention sin bedömning av aktuella status för de mänskliga rättigheterna. Det görs i ett icke rättsligt bindande utlåtande, en s.k. concluding observation.

Regeringen inbjöd under våren 2015 en rad ideella organisationer – däribland Svenska kyrkan – till samråd kring ESK-konventionen. Civilsamhället fick möjlighet att ge en input till *list of issues* för den kommande granskningen av Sverige. *List of issues* formulerar frågor som granskningskommittén sedan ställer till Sverige inför att staten ska lämna sin skriftliga rapport. Denna *list of issues* färdigställs under hösten 2015.

Förutom denna etablerade kollektiva granskningsprocess har Sverige öppnat för att enskilda personer ska kunna vända sig till konventionskommittén för att få Sveriges människorättsliga skyldigheter prövade i relation till den enskildes specifika situation, men bara vad gäller åtagandena enligt konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter. Detta har gjorts genom ratificeringen av "the Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights". Däremot har det inte gjorts när det gäller The Optional Protocol to the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (Tilläggsprotokollet, ESK-konventionen).

Sveriges svar på rekommendationer inom UPR-granskningen (Universal Periodic Review) juni 2015.

Sweden **does not accept** the recommendation.

Sweden takes its obligations in the area of human rights most seriously. However, the issue of ratification of the Optional Protocol to the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights raises several questions which needs to be further analysed before taking a final position. Sweden intends to carry out such an analysis prior to the next dialogue with the Committee on Economic, Social and Cultural Rights due to take place in 2016. (*A/HRC/29/13/Add.1, 19 juni 2015, Report of the Working Group on the Universal Periodic Review, Sweden, Addendum, Views on conclusions and/or recommendations, voluntary commitments and replies presented by the State under review*).

Svenska kyrkan har från nationell nivå medverkat med rapporter inom människorättsliga övervakningsmekanismer inom bl.a. Europarådet och den senaste UPR-granskningen av Sverige.

Ratificering av ESK-konventionens tilläggsprotokoll

Utskottets förslag: Kyrkomötet bifaller motion 2015:71.

Utskottet bejakar ESK-konventionens innehåll och tilläggsprotokollets funktion. Utskottet har diskuterat huruvida Svenska kyrkan i detta läge – då ärendet om tilläggsprotokollet är under beredning inom Regeringskansliet – bör uppvakta regeringen i frågan, eller om man bör invänta förslaget till riksdagen. Då möjligheten att ratificera tilläggsprotokollet har funnits sedan 2008 och Sverige ännu inte gjort så, menar utskottet att Svenska kyrkan bör bidra till att skynda på processen och föreslår därför att kyrkomötet ska bifalla motion 2015:71.

Uppsala den 24 september 2015

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Kristin Molander, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Jesper Eneroth, Anki Erdmann, Eva-Maria Munck, Anette Nordgren, Dan Sarkar, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Lena Klevenås.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Göran Karlsson, Katarina Wedin, Annika Borg, Elisabet Stålhjem, Lars-Ivar Ericson, Margit Borgström, Moni Höglund, Agneta Granström och Anders Nihlgård.

Biskoparna Mikael Mogren och Ragnar Persenius har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet Ekumenikutskottets betänkande 2015:7

Behandling av olika former av dokument

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2015:90. Motionären önskar förtydligande av Kairos Palestina-dokumentets officiella status inom Svenska kyrkan samt få en redovisning av vilka resurser som använts för spridning av dokumentet. Utskottet menar att Läronämnden tidigare har fastslagit dokumentets status, samt anser att kyrkomötet inte har till uppdrag att granska fördelning av tjänsteutrymme inom nationell nivåns verksamheter. Utskottet föreslår därför att motion 2015:90 punkt 1 ska anses besvarad samt att motion 2015:90 punkt 2 ska avslås.

Till betänkandet finns en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att motion 2015:90, punkt 1, är besvarad med vad utskottet anfört.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:90, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2015:90 av Johanna Andersson, Kairos Palestina-dokumentets status och resurstilldelning

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tydliggöra Kairos Palestina-dokumentets status som icke officiellt antaget dokument.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda och redovisa hur stora resurser som avsatts för att sprida och studera Kairos Palestina-dokumentet respektive Guds vägar samt var beslut om resurstilldelning har fattats.

Bakgrund

Förra året behandlade kyrkomötet tre motioner 2014:5, 2014:36 och 2014:80 om dokumentet *Guds Vägar* och *Kairos Palestina-dokumentet*.

Dokumentet *Guds vägar: Judendom och kristendom* är ett av kyrkomötet antaget dokument. Dokumentet utarbetades av Svenska kyrkans teologiska kommitté på uppdrag av biskopsmötet och dåvarande centralstyrelsen. Kyrkomötet antog dokumentet 2001 efter en remissrunda i Svenska kyrkan.

I motion 2014:5 punkt 1 föreslog motionären bl.a. att *Guds vägar* skulle aktualiseras på nytt inom Svenska kyrkan. Ekumenikutskottet instämde i motionens grundhållning att *Guds vägar* är ett viktigt och betydelsefullt dokument som är värt spridning och reception. Utskottet föreslog därför i sitt betänkande Eu 2014:2 att kyrkomötet skulle bifalla motionärens förslag. Kyrkomötet beslutade i enlighet med

utskottets förslag och kyrkostyrelsen fick i uppdrag att uppmuntra stiftet till nya receptionsprocesser av *Guds vägar*. Kyrkostyrelsen har påbörjat sin handläggning av uppdraget. Dokumentets tillgänglighet på nätet har säkrats. Det planeras inledningsvis för fortbildningsinsatser under 2016 som omfattar stiftshandläggare med ansvar för interreligiösa frågor.

Kairos Palestina-dokumentet är ett internationellt dokument som utarbetats inom Kyrkornas världsråds arbete med de kristna kyrkorna i Israel-Palestina. Dokumentet presenterades 2009. Samtliga av Kyrkornas världsråds medlemskyrkor uppmanades att sprida och samtala om dokumentets innehåll i respektive kyrka. Denna typ av uppmaning är vanligt förekommande från de internationella organ Svenska kyrkan är medlem i.

Med anledning av ovan nämnda motioner 2014:36 och 2014:80 yttrade sig Läronämnden (Ln 2014:14y). I sitt yttrande, om Guds vägar- och Kairos Palestina-dokumenterna anger Läronämnden följande.

När det gäller *Guds vägar* och *Kairos Palestina* understryker Läronämnden att det är viktigt att klargöra dokumentens olika karaktär.

Guds vägar är ett religionsteologiskt samtalsdokument, skrivet av teologer i Svenska kyrkan och antaget av kyrkomötet. /---/

Kairos Palestina är ett ekumeniskt teologiskt dokument, skrivet av palestinska kristna för dem som vill få större förståelse för deras utsatthet i den rådande politiska situationen. /---/

Guds vägar och *Kairos Palestina* tillhör således olika genrer, har olika ställning och bör inte ställas mot varandra.

Utskottets överväganden

Kairos Palestina-dokumentets status och resurstilldelning

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att motion 2015:90, punkt 1, är besvarad med vad utskottet anfört.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:90, punkt 2.

Utskottet menar att dokumentens *Guds vägar* och *Kairos Palestina* olika status tidigare har klargjorts av Läronämnden (Ln 2014:14y) och ser inte att ytterligare förtydliganden är nödvändiga. Utskottet anser att kyrkomötet inte har till uppdrag att granska fördelning av tjänsteutrymme inom nationell nivåns verksamheter. Utskottet betonar dock vikten av tydlighet kring status, syfte och mål vid kyrkomötesbeslut om spridande av olika dokument. Utskottet föreslår därför att motion 2015:90 punkt 1 ska anses besvarad samt att motion 2015:90 punkt 2 ska avslås.

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Kristin Molander, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Jesper Eneroth, Anki Erdmann, Eva-Maria Munck, Anette Nordgren, Dan Sarkar, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Lena Klevenås.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Göran Karlsson, Lars Jonsson, Katarina Wedin, Annika Borg, Elisabet Stållhem, Lars-Ivar Ericson, Margit Borgström, Moni Höglund, Agneta Granström och Anders Nihlgård.

Biskoparna Mikael Mogren och Ragnar Persenius har deltagit i utskottets överläggningar.

Särskild mening

Flera motioner under årets kyrkomöte har behandlat frågan om olika kyrkliga dokument status och reception. Dokumentet *Kairos Palestine* och dess många kringdokument och annan resurstilldelning är ett exempel på vad statusröran bland dokumenten i Svenska kyrkan kan leda till. Det är rimligt att kyrkomötet får möjlighet att jämföra hur stora resurser som tilldelats *Kairos Palestine* i jämförelse med *Guds vägar*. Eftersom den överordande statusen av dokumentet *Guds vägar* framhållits av Svenska kyrkans representanter i olika sammanhang, bland annat i en debatt mellan ärkebiskop Antje Jackelén och den israeliske ambassadören Isaac Bachman (Sydsvenskan 6/3 och 9/3 2015), är det en fråga om trovärdighet att genomlysa hur resurstilldelningen speglar det som sägs och det som faktiskt sker.

Jag anser att motionen ska bifallas.

Annika Borg

Kyrkomötet Ekumenikutskottets betänkande 2015:8

Publicering av dokument på Svenska kyrkans hemsida

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2015:91. Motionären önskar att dokumentet *Christmas Alert 2014* tas bort från svenskakyrkan.se samt att kyrkostyrelsen utarbetar riktlinjer som förhindrar att publicering av antisemitiska uttryck sker.

Utskottet anser att de riktlinjer som kyrkostyrelsen antagit för publicering av text på Svenska kyrkans publika webbplats svenskakyrkan.se är tillräckliga och utskottet har tillit till att det sker en kontinuerlig implementering av dessa. Dokumentet *Christmas Alert 2014* är sedan augusti 2015 borttaget från svenskakyrkan.se. Utskottet föreslår därför att motionen avseende punkt 1 anses vara besvarad och avseende punkt 2 att den avslås.

Till betänkandet finns en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att motion 2015:91, punkt 1, är besvarad med vad utskottet anfört.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:91, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2015:91 av Johanna Andersson, Ta bort dokumentet *Christmas Alert 2014* från Svenska kyrkans hemsida

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta bort dokumentet *Christmas Alert 2014* från Svenska kyrkans hemsida.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta riktlinjer för att säkerställa att antisemitiska stereotyper inte igen sprids på Svenska kyrkans hemsida.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2015:91 i Ln 2015:18, *bilaga 1*.

Bakgrund

Riktlinjer för publicering av text på www.svenskakyrkan.se kan hittas på internwww.svenskakyrkan.se/Kommunikationsverktyg/redaktionella-riktlinjer-for-svenska-kyrkans-publika-webbplats. Där står bl.a.

Webbplatsen ska vara fri från rasistiskt, sexistiskt eller annat innehåll som kan kränka eller diskriminera individer eller grupper.

Redaktionen har sista ordet vad det gäller formuleringar på webbplatsen. Vad som ska publiceras bestäms i samråd med handläggare inom aktuellt område. Ytterst gäller beslut av ansvarig utgivare.

Vid nyhetspublicering på webbplatsen sker nyhetsvärdering och planering i samråd med pressekreterare.

Externwebben scannas kontinuerligt och inaktuellt och eventuellt missvisande material tas bort efter gemensamt beslut av ansvarig utgivare och redaktion. Redaktionen välkomnar kommentarer och synpunkter på hemsidans innehåll och tar samtliga i beaktande.

Dokumentet *Christmas Alert 2014* togs bort från www.svenskakyrkan.se i augusti 2015.

Utskottets överväganden

Publicering på svenskakyrkan.se

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att motion 2015:91, punkt 1, är besvarad med vad utskottet anför.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:91, punkt 2.

Utskottet menar att uttryck för antisemitism är oacceptabelt, i alla sammanhang.

Utskottet uppfattar de av kyrkostyrelsen antagna principiella riktlinjer för publicering på svenskakyrkan.se som tillräckliga samt utgår från att det sker en kontinuerlig implementering av dessa. Dokumentet *Christmas Alert 2014* togs bort från Svenska kyrkans publika webbplats svenskakyrkan.se i augusti 2015. Därmed anser utskottet att motion 2015:91 punkt 1 är besvarad samt att 2015:91 punkt 2 bör avslås.

Uppsala den 24 september 2015

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Kristin Molander, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Anki Erdmann, Eva-Maria Munck, Anette Nordgren, Dan Sarkar, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm Lena Klevenås och Jesper Eneroth.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Göran Karlsson, Katarina Wedin, Annika Borg, Elisabet Stålhjem, Margit Borgström, Moni Höglund, Agneta Granström och Anders Nihlgård.

Biskoparna Mikael Mogren och Ragnar Persenius har deltagit i utskottets överläggningar.

Svenska kyrkans avståndstagande från alla former av antisemitiska uttryck måste vara glasklart. Det är svårbegripligt att motionsförslaget om att skärpa uppmärksamheten och genomlys processen vad gäller hur dokumentets antisemitiska formulering kunnat publiceras på Svenska kyrkans hemsida, för att förhindra att liknande spridning sker igen, avvisades av utskottet. Att bagatellisera detta, också i Svenska kyrkans beslutande organ, visar att det inom organisationen finns ett stort behov av ökad kunskap om antisemitism och dess olika uttryck och konsekvenser. Att motionens första att-sats kom att "bifallas" genom att dokumentet helt enkelt togs bort redan innan kyrkomötet inleddes är naturligtvis utmärkt, även om det försvårade utskottets beredning.

Jag anser att motionens andra att-sats ska bifallas.

Annika Borg

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2015:18y

Antisemitiska stereotyper

Läronämndens yttrande över motion 2015:91

Läronämnden har vid ett flertal tillfällen uttalat sig om rasism och antisemitism. I yttrandet 1993:502 anför:

Utifrån Svenska kyrkans lära är ett avståndstagande från varje form av rasism och antisemitism det enda möjliga förhållningssättet.

Vidare anför i yttrandet 1996:508:

En av kyrkans uppgifter är att arbeta med samhällsanalys och samhällskritik. Den skall ske på olika nivåer och med olika perspektiv: lokalt, nationellt och internationellt. Till premisserna för ett sådant kritiskt samhällsansvar hör att det alltid utövas med de förutsättningar och den kunskap som föreligger vid varje tid. Totalitära, rasistiska och andra människoförnedrande värderingar är inte förenliga med kristen etik och människosyn.

Kyrkomötet antog 2001 samtalsdokumentet *Guds vägar*, i och med vilket Svenska kyrkan har ålagt sig själv att kontinuerligt och självkritiskt granska texter, tolkningar och tillämpningar:

I vår kyrka vill vi arbeta för att få bort sådant som kan tolkas som antisemitism eller förakt för det judiska folket och försvara dess rätt till sin historia, sin tro och sina seder.

Den kristna traditionen har med kyrkokonst samt kristen litteratur och förkunnelse haft en avgörande roll i formandet och spridandet av antijudiska stereotyper under två årtusenden. Därför har kristna ett särskilt ansvar att uppmärksamma och motverka sådana stereotyper. Detta kräver att texter och texttolkningar blir föremål för öppen och saklig diskussion.

Uppsala den 21 augusti 2015

På Läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Christopher Meakin, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Fredrik Modéus, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Eva Nordung Byström, biskop Hans Stiglund, Göran Eidevall, Eva-Lotta Grantén, Margarethe Isberg, Karin Johansson, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Kyrkomötet Ekumenikutskottets betänkande 2015:9

Ökad kunskap om kristna i Mellanöstern

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2015:92 om behovet av ökad kunskap om kyrkor och traditioner i Mellanöstern. I motionen föreslås att sådant material ska distribueras till Svenska kyrkans församlingar och kyrkomötets ledamöter i samband med julen 2015.

Utskottet föreslår att motionen avslås eftersom det inte är möjligt att arbeta fram ett sådant material innan julen 2015. Däremot har utskottet positivt tagit emot förslaget om att öka kunskapen om Mellanösterns kyrkor och föreslår därför att kyrkostyrelsen får i uppdrag att arbeta fram lämpligt informationsmaterial.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:92.
2. Kyrkomötet beslutar med anledning av motion 2015:92 att uppdra åt kyrkostyrelsen att, med anledning av den flyktingsituation som råder, arbeta fram lämpligt material för församlingar och intresserade om kyrkor och kristna i Mellanöstern.

Motionens förslag

Motion 2015:92 av Johanna Andersson och Jerker Schmidt, Ökad kunskap om kristna i Mellanöstern

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett informationshäfte om kristna kyrkor och traditioner i Mellanöstern och tillsända Svenska kyrkans församlingar samt kyrkomötets ledamöter som julhälsning 2015.

Bakgrund

I december 2013 fick kyrkomötets ledamöter en skrift med titeln *Möten med Islam*. Det var den andra upplagan av detta material. Bakgrunden till skriften *Möten med Islam* var två motioner 2003:4 och 2003:74, behandlade i Ekumenikutskottets Eu 2003:3, som båda handlade om kyrkan och islam. När kyrkomötet behandlade utskottets betänkande framlades under överläggningen ett förslag till beslut vilket bifölls av kyrkomötet. Beslutet var ett uppdrag till kyrkostyrelsen att samla och bearbeta det relevanta material som redan finns om kyrkan och islam och med det som underlag ta fram ett pedagogiskt hanterbart och vardagsnära grunddokument för samtal mellan Svenska kyrkan och islam, att användas i stift och församlingar, KmSkr 2003:19.

Svenska kyrkan har alltsedan 1996 inom dialogarbetet Tro möter tro arbetat med dialogfrågor med såväl judendom som islam. I anslutning till detta och liknande arbeten har en rad olika skrifter producerats för att öka förståelsen mellan de olika traditionerna.

Kristna i Mellanöstern

Under september 2015 planerar Nämnden för statens stöd till trossamfund att publicera skriften *Ortodoxa och Österländska kyrkor i Sverige* av Thomas Arentzen, som är forskare och lärare vid Centrum för teologi och religionsvetenskap vid Lunds universitet.

Ett annat exempel är en hemsida där ett antal universitet tillsammans med CCME (The Churches Commission for Migrants in Europe) låter migranter berätta om koptiska, assyrisk/syrianska och irakiska kyrkor i Storbritannien, Danmark och Sverige. (<https://arts.st-andrews.ac.uk/dimecce/>)

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:92.
2. Kyrkomötet beslutar med anledning av motion 2015:92 att uppdra åt kyrkostyrelsen att, med anledning av den flyktingsituation som råder, arbeta fram lämpligt material för församlingar och intresserade om kyrkor och kristna i Mellanöstern.

Behov av ökad kunskap i Svenska kyrkan om Mellanösterns kyrkor och kristna

Utskottet ställer sig positiv till behovet av ett material som hjälper församlingar och intresserade att bättre förstå tro, traditioner och sedvänjor hos de personer som kommer från Mellanöstern och nu vill fira gudstjänst samt delta i annan verksamhet i Svenska kyrkans församlingar. Viktiga perspektiv att belysa i materialet är barn- och genusperspektivet.

Däremot är det utskottets bedömning att motionen avslås, då ett sådant material inte går att framställa innan julen 2015.

Uppsala den 24 september 2015

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Stig Lundberg, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Jesper Eneroth, Göran Karlsson, Eva-Maria Munck, Anette Nordgren, Dan Sarkar, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Lena Klevenås.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Lars Jonsson, Katarina Wedin, Annika Borg, Elisabet Stålhem, Lars-Ivar Ericson, Margit Borgström, Moni Höglund, Agneta Granström och Anders Nihlgård.

Biskoparna Mikael Mogren och Ragnar Persenius har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet Ekumenikutskottets betänkande 2015:10

Förändringen av Svenska teologiska institutets ramprogram

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2015:105 om vikten av att kyrkomötet ska tillse att Svenska teologiska institutets (STI:s) ramprogram behåller sin inledande formulering att ”STI är ett teologiskt studieinstitut med inriktning på religions-teologi, religionsmöte – särskilt mötet mellan kristendom och judendom, och ekumenik.” Utskottet finner att förändringen med den bredare ansatsen under det senaste decenniet med dialog och religionsmöte med kristendom, judendom och islam är en naturlig utveckling av institutets verksamhet. Utskottet bedömer att STI även fortsättningsvis kommer att vara en viktig resurs för akademien och Svenska kyrkan i förståelsen av judendom, och relationen kristendom och judendom.

Till betänkandet finns en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:105, punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:105, punkt 2.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:105, punkt 3.

Motionens förslag

Motion 2015:105 av Annika Borg, Förändringen av Svenska teologiska institutets ramprogram

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att det första målet för STI:s verksamhet, att STI ska vara en plats där Svenska kyrkan ”utvecklas och fördjupas i frågan om kristnas möte med människor av annan tro, särskilt vad gäller mötet med judendomen” inte förändras till en mindre precis formulering om religionsmöten, utan förblir formulerat med judisk-kristna relationer som fokus.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse, i den händelse en förändring av målskrivningen av ramprogrammets första mål för STI redan skett under 2015, att formuleringen återställs till den skrivning där judisk-kristna relationer är i fokus (skrivningen återgiven i punkt 1).
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att alla förändringar av målsättningarna för STI:s verksamhet beslutas av kyrkostyrelsen.

Bakgrund

STI:s grundläggande uppgifter

Svenska teologiska institutet (STI) startade sin verksamhet i Jerusalem år 1951. STI har under alla år framför allt varit en undervisningsplats för svenska teologer, men även utländska stipendiater har regelbundet kommit till STI för studier. STI har även fungerat som en av Svenska kyrkans viktigaste mötesplatser med människor av annan tro och tradition, framförallt judendomen. Tidigt blev mötet med de österländska och orientaliska kyrkorna viktigt i STI:s verksamhet. Under senare år har även kontakterna med företrädare för islam stärkts.

Jerusalem är ett centrum för de tre monoteistiska religionerna judendom, kristendom och islam. Dessa religioner har sitt teologiska och historiska ursprung i regionen och deras uttrycksformer är en del av Jerusalems vardag. Till den religiösa mångfalden kommer den internationella och multikulturella närvaron. Jerusalem är ständigt aktuellt i de politiska konflikterna i Mellanöstern. Syftet med STI:s kurser är att belysa denna mångfald genom undervisning och möten med människor. I Jerusalem möter kursdeltagare, forskare och andra besökare en mångfald av religiösa traditioner och politiska grupperingar. De får alla ge sin bild, av sig själva och sin relation till landet. Det ger anledning att studera frågorna om religionens roll i samhället och om förhållandet mellan nationell och religiös identitet.

Religionsdialogen mellan kristna och judar har kommit särskilt långt på det internationella planet. STI:s kurser ger kunskap om den erfarenhet och kunskap som vunnits genom denna dialog. Dessa erfarenheter och denna kunskap är viktiga redskap för all övrig religionsdialog och religionsteologi, vilka ställer dialogen mellan kristna och judar i ett större sammanhang.

STI har en etablerad akademisk bas genom kontakter med både lokalt, svenskt och internationellt universitetsliv, såväl som med aktuell forskning. Framförallt genom professuren i religionsteologi vid Lunds universitet, stationerad i Jerusalem, finns hos STI kvalificerad forskningskompetens. Professuren har ett särskilt fokus på studier av relationen mellan kristendom och judendom i historia och nutid. Detta ger möjligheter att bland annat integrera pågående forskning och avancerad analys i kursutbudet vid institutet.

Kyrkomötet 2005 beslöt om förstärkt verksamhet vid STI och att STI:s uppdrag skulle vara oförändrat, dvs.

STI skall vara en plats där Svenska kyrkan utvecklas och fördjupas i frågan om kristnas möte med människor av annan tro, särskilt mötet med judendomen; tillsammans med samarbetspartner från den världsvida kyrkan fördjupar sin ekumeniska och teologiska reflektion; söker kunskap om kristendomens historiska, religiösa och kulturella rötter; söker kunskap om religionernas plats i de politiska konflikterna i regionen.

STI och dess ramprogram

Styrelsen för STI bildades 2006 på uppdrag av kyrkostyrelsen och instruktionen reviderades igen i april 2008. Ledamöterna i styrelsen utsågs av kyrkostyrelsen, där en av ledamöterna utsågs efter förslag av Lunds universitet och en ledamot efter förslag av Lunds missionssällskap. Styrelsen för STI föreslog i en skrivelse till kyrkostyrelsen att den egna styrelsen skulle avvecklas i samband med en allmän översyn av Svenska kyrkans styrorgan som ägde rum under 2013–2014. Kyrkostyrelsen fattade beslut om avveckling av STI:s styrelse i november 2013.

Under hösten 2014 och våren 2015 har en beredningsprocess ägt rum på kyrkokansliet för att arbeta fram ett nytt avtal med Lunds universitet, eftersom det tidigare avtalet inte längre var giltigt i och med beslutet om STI styrelsens avveckling. Under denna tid har även ny ledning vid STI rekryterats, såväl intendent som direktor. I samband med dessa processer har behov växt fram att justera det ramprogram för STI som i princip funnits från 1998 och fram till nu. Generalsekreteraren har kontinuerligt informerat kyrkostyrelsens arbetsutskott (AU) om processen.

Kyrkostyrelsens AU har i september 2015 tagit del av ett reviderat avtal med Lunds universitet och kyrkostyrelsens AU har även beslutat om ett förslag till reviderat ramprogram för STI. Ramprogrammets mål har förändrats från att STI:s uppgift är att vara en plats där Svenska kyrkan ”utvecklas och fördjupas i frågan om kristnas möte med människor av annan tro, särskilt i möte med judendomen” till att STI är en plats där Svenska kyrkan ”utvecklas och fördjupas genom möten av annan tro, och med kristna från andra kyrkogemenskaper”. En annan förändring i det reviderade ramprogrammet är att den tematiska inriktningen ”Bibelns land” ersatts av det mera tidsenliga ”Text och kontext”.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:105.

STI i viktig utvecklingsfas

Vid utskottets behandling av motionen lämnades kompletterande muntlig information där det framgår att STI sedan augusti har ny direktor på plats i Jerusalem. De andra nyckelpositionerna är tjänsterna som intendent och Krister Stendahls professur. Uppdraget till STI är formulerat och styrs av kyrkomötet genom kyrkostyrelsens skrivelse i varje treårsbudget, Verksamhet och ekonomi (V&E). I V&E-skrivelsen är fortfarande den judisk kristna dialogen det centrala temat. STI:s verksamhetsplan fastställs av direktorn efter samråd med innehavaren av professuren och ansvariga företrädare för Svenska kyrkan och Lunds universitet. STI ska ta till vara hela bredden med den kontext som ges i Jerusalem. Professuren har ett särskilt fokus på studier av relationen mellan kristendom och judendom i historia och nutid.

Utskottet bedömer att ändringen av ramprogrammet inte är någon plötslig förändring av STI:s inriktning. Från starten 1951 och framåt har institutet förändrats från att ha arbetat med mission bland judiska bekännare till att arbeta med relationer mellan judendom och kristendom. Den bredare ansatsen under det senaste decenniet med dialog och religionsmöte mellan kristendom, judendom och islam, samt relationer med lokala kyrkor, bedöms som en naturlig utveckling. STI kommer även fortsättningsvis att vara ett centrum och nav för akademi och Svenska kyrkan för att förstå mer av judendom och relationen kristendom och judendom.

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Stig Lundberg, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Jesper Eneroth, Göran Karlsson, Eva-Maria Munck, Anette Nordgren, Dan Sarkar, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Lena Klevenås.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Katarina Wedin, Annika Borg, Elisabet Stålhem, Lars-Ivar Ericson, Margit Borgström, Moni Höglund, Agneta Granström och Anders Nihlgård.

Biskoparna Mikael Mogren och Ragnar Persenius har deltagit i utskottets överläggningar.

Särskild mening

I en process präglad av brist på transparens, brist på lyhördhet och med avsaknad av konsekvensanalys har kyrkostyrelsens arbetsutskott och kyrkokansliets tjänstemän drivit igenom den förändring motionen fäste uppmärksamhet på och på goda grunder varnade för. Att nu det första målet i STI:s ramprogram, det som preciserar institutets verksamhet, uteslutar formuleringen ”särskilt vad gäller mötet med judendomen” ger en klar och tydlig signal om Svenska kyrkans låga värdering av den judisk-kristna dialogen. Här tar man bort det mål som i själva verket varit – och är – STI:s unika uppgift. En uppgift som utvecklats och vårdats under decennier. Den signalen kommer att höras bland judar i Sverige och i Israel, en plats där Svenska kyrkan är gäst. Detta politiska riktningsbyte är djupt olyckligt och kommer att få negativa konsekvenser för den judisk-kristna dialogen och allvarligt skada Svenska kyrkans trovärdighet.

Vi anser att motionen ska bifallas.

Annika Borg, Margit Borgström och Moni Höglund

Kyrkomötet Ekumenikutskottets betänkande 2015:11

Kartläggning av religionsdialog inom Svenska kyrkan

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2015:106 om behov av kartläggning och utvärdering av Svenska kyrkans dialoger med företrädare för islam. Utskottet ser ett behov av ökad kompetens inom Svenska kyrkan kring frågor om islams olika grenar och företrädare. Utskottet konstaterar att majoriteten av dialoger med islam som Svenska kyrkan deltar i sker på lokal och regional nivå. Utskottet menar att det inte är nationell nivåns uppdrag att utvärdera, kostnadsberäkna och analysera verksamhet som beslutas och bedrivs på församlings- och stiftsnivå utan det bör göras av de för det specifika sammanhanget ansvariga. Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Till betänkandet finns en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:106.

Motionens förslag

Motion 2015:106 av Annika Borg och Johanna Andersson, Kartläggning och utvärdering av Svenska kyrkan och islamismen

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning bestående av oberoende forskare och experter som kartlägger, granskar och utvärderar Svenska kyrkans religionsdialogprojekt med islam med avseende på vilka inriktningar och grupper som har fått representera islam samt utröner vad dessa projekt kostat de kyrkotillhöriga.

Bakgrund

Motionärerna anser att det finns behov av att kartlägga, granska och utvärdera Svenska kyrkans ”religionsdialogprojekt med islam”. De menar att det finns exempel där Svenska kyrkans representanter genom sitt arbete legitimerat islamistiska företrädare för islam, eller företrädare som visat sig stå i motsats till de värderingar, som jämställdhet, som genomsyrar såväl det svenska samhället som Svenska kyrkan.

Kyrkomötet

Under kyrkomötet 2014 behandlade Ekumenikutskottet i sitt betänkande 2014:5 motion 2014:109 om behovet av lokala dialogcentra för interreligiös dialog. Utskottet menade att utredning av och arbete med lokal religionsdialog inte ska regleras av nationell nivå utan att stift och församling bör ha frihet att anpassa

verksamhet efter behov och kontext. Utskottet föreslog med anledning av motionen att kyrkomötet skulle besluta att uppdra åt kyrkostyrelsen att genomföra en kartläggning av det interreligiösa och interkulturella arbete där Svenska kyrkan redan finns. Kyrkomötet beslutade enligt utskottets förslag (KmSkr 2014:4).

Kyrkostyrelsen har påbörjat sin handläggning av uppdraget, vilket konkret innebär:

- Att ta kontakt med interreligiösa aktörer på olika nivåer i Svenska kyrkan och beskriva deras förutsättningar och arbetssätt
- Att kartlägga ekumeniska och internationella partner i det interreligiösa arbetet
- Att kartlägga och beskriva interreligiösa sammanhang, organisationer, nätverk
- Att inventera användbart material i form av böcker, dokument, studiematerial.

Utskottets överväganden

Kartläggning av religionsdialog

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:106.

Kunskapen om islam och dess olika grenar och företrädare bör fördjupas inom Svenska kyrkan. Utskottet konstaterar att majoriteten av dialoger med islam som Svenska kyrkan deltar i sker på lokal och regional nivå. Utskottet menar att det inte är nationell nivåns uppdrag att utvärdera, kostnadsberäkna och analysera verksamhet som beslutas och bedrivs på församlings- och stiftsnivå. Utskottet uttrycker förtroende för att lokala och regionala dialoger med islam planeras, finansieras, genomförs och utvärderas av de för det specifika sammanhanget ansvariga. Den dialog med företrädare för islam som Svenska kyrkan på nationell nivå deltar i äger främst rum inom Sveriges interreligiösa råd, där islam representeras av Sveriges muslimska råd. Med anledning av ovan angivna skäl föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motion 2015:106.

Uppsala den 24 september 2015

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Kristin Molander, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Jesper Eneroth, Anki Erdmann, Eva-Maria Munck, Anette Nordgren, Dan Sarkar, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Lena Klevenås.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Göran Karlsson, Katarina Wedin, Annika Borg, Elisabet Stållhem, Lars-Ivar Ericson, Margit Borgström, Moni Höglund, Agneta Granström och Anders Nihlgård.

Biskoparna Mikael Mogren och Ragnar Persenius har deltagit i utskottets överläggningar.

Svenska kyrkan är en samhällsaktör och har i många dialogprojekt samverkat med representanter för den riktning inom islam som benämns islamism, bland annat genom samarbete med nätverk och personer som har ideologiska kopplingar till Muslimska brödrskapet, vars samhällsvision inte är demokratisk. Det är angeläget att överblicka vilka samarbetspartner Svenska kyrkan har i alla sammanhang, så även vad gäller religionsdialogen med olika riktningar inom islam. Vi menar att en utredning av Svenska kyrkans samarbeten, gjord av oberoende forskare, skulle skapa en bild av situationen, öka kunskapen om politisk islams olika inriktningar och värderingar. Några exempel i motionen visar också att Svenska kyrkan samverkat med miljöer där radikaliserings skett. Vi finner det oansvarigt att en motion om en sådan utredning inte har kunnat få bifall. Mer kunskap kan enbart vara en god sak.

Vi anser att motionen ska bifallas.

Annika Borg och Margit Borgström